

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ – ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ - ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ

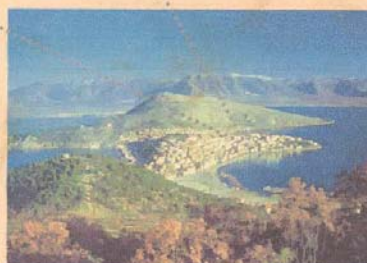

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΙΣΤΟ –
ΜΟΧΛΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ή ΠΡΟΒΛΗΜΑ;

Η περίπτωση της επεξεργασίας γούνας στην
Καστοριά

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ: Σοφία Αυγερινού - Κολώνια
ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: Βασιλική Γκαμάγκαρη

ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2003

i. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το αντικείμενο της εργασίας αφορά την επεξεργασία της γούνας στην πόλη της Καστοριάς, η οποία είναι ο δυναμικός και σχετικά κυρίαρχος κλάδος της τοπικής οικονομίας και στηρίζεται στην ειδικευση του τοπικού πληθυσμού από το 17ο αιώνα.

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα αποτελεί παράδειγμα ιστορικής πρωτοβιομηχανικής και βιοτεχνικών εξειδικεύσεων που διατηρήθηκε μέσα στο χρόνο και σήμερα αποτελεί πολύτιμη υποθήκη στα πλαίσια του διεθνούς ανταγωνισμού μεταξύ περιοχών με «αναζωογονημένες χειροτεχνικές δραστηριότητες».

Πέρα από τη μακράωνη ιστορία που έχει η συγκεκριμένη δραστηριότητα στην περιοχή, μια σειρά από άλλα στοιχεία την καθιστούν αναπόσπαστο κομμάτι της ανάπτυξης και ακόμα της καθημερινής ζωής, της φυσιογνωμίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου. Είναι χαρακτηριστικό ότι ένα ιδιαίτερα αυξημένο ποσοστό του πληθυσμού της περιοχής ασχολείται με (ή συχνά και με) τη γουνοποιία. Παράλληλα, η επεξεργασία της γούνας αποτελεί δραστηριότητα που εντοπίζεται χωρικά – όσον αφορά την Ελλάδα – αποκλειστικά στην Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας και αποτελεί δραστηριότητα έντασης εργασίας που απαιτεί μεγάλη εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού.

Ο τρόπος που αναπτύχθηκε ο κλάδος της γουνοποιίας στην περιοχή μελέτης, καθώς επίσης και ο τρόπος οργάνωσης της παραγωγής, είχαν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός ιδιόμορφου κοινωνικο-οικονομικού και χωρικού συστήματος. Κύρια χαρακτηριστικά αυτού του συστήματος φαίνεται ότι είναι η κυριαρχία των πολύ μικρών οικογενειακών επιχειρήσεων, το αυξημένο ποσοστό της άτυπης απασχόλησης (κυρίως γυναικών), η παρουσία της γεωργίας ως συμπληρωματικής απασχόλησης, η διάχυση της παραγωγής σε ολόκληρο τον αστικό ιστό της και στους κοντινούς μικρότερους οικισμούς, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης των απασχολούμενων.

Τα τελευταία χρόνια ο κλάδος αντιμετωπίζει σημαντική ύφεση με αποτέλεσμα να απειλείται η ισορροπία μιας ολόκληρης περιφέρειας που επί χρόνια στήριζε την οικονομία της στην επεξεργασία της γούνας.

Η εργασία εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο των ερευνητικών εργασιών που αφορούν τη βιοτεχνική παραγωγή που εντοπίζεται μέσα στον αστικό ιστό και ασχολούνται με το ρόλο των παραγωγικών δραστηριοτήτων στη συγκρότηση του αστικού χώρου και στην ανάδειξη των κρίσιμων σχέσεων αγοράς – παραγωγής – χώρου καθημερινής ζωής, οι οποίες αποτελούν το κρίσιμο σχήμα επιβίωσης και ανάπτυξης των ΜΜΕ μέσα στις πόλεις, αλλά και ανάπτυξης των ίδιων των πόλεων.

Οι βασικοί άξονες της έρευνας προσανατολίζονται στα εξής σημεία:

Α) Περιγραφή των κοινωνικο-οικονομικών χαρακτηριστικών και των γενικών χαρακτηριστικών της μορφής και λειτουργίας του δομημένου περιβάλλοντος και της διαδικασίας μετασχηματισμού του χώρου.

Β) Περιγραφή των γενικών χαρακτηριστικών του κλάδου.

Γ) Ανάλυση της συμβολής του κλάδου στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη.

Δ) Περιγραφή της διαδικασίας παραγωγής και των συνθηκών απασχόλησης στον κλάδο.

Ε) Ανάλυση των επιπτώσεων από την ανάπτυξη του κλάδου στην οργάνωση και λειτουργία της πόλης.

ΣΤ) Διερεύνηση των προοπτικών και των δυνατοτήτων ανάπτυξης του κλάδου και της περιοχής μελέτης.

ΜΜΕ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΙΣΤΟ – ΜΟΧΛΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ή ΠΡΟΒΛΗΜΑ;

Η περίπτωση της επεξεργασίας γούνας στην Καστοριά

Η εκπόνηση της εργασίας βασίστηκε στην πρωτογενή συλλογή δεδομένων, καθώς επίσης και στην αξιοποίηση ήδη συγκεντρωμένης γνώσης που σχετίζεται με το θέμα.

Βέβαια, η συζήτηση γύρω από τον κλάδο της γουνοποιίας και τις μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις που εντοπίζονται στον αστικό ιστό δεν μπορεί να εξαντληθεί στα πλαίσια μιας διπλωματικής εργασίας. Εξάλλου, μια επιστημονική έρευνα είναι στην ουσία μια συνεχής διαδικασία. Με την έννοια αυτή η διατύπωση των προβλήματος της παρούσας εργασίας αποτελεί το ξεκίνημα μιας ερευνητικής διαδικασίας και το τέλος της θέτει νέα ερευνητικά ερωτήματα τα οποία θα πρέπει να απαντηθούν.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η παρούσα εργασία αποτελεί μια προσπάθεια να παρουσιαστεί η κατάσταση του κλάδου της γουνοποιίας στην Καστοριά, καθώς και η κατάσταση των μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον αστικό ιστό της πόλης.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η παρούσα εργασία αποτελεί μια προσπάθεια να παρουσιαστεί η κατάσταση του κλάδου της γουνοποιίας στην Καστοριά, καθώς και η κατάσταση των μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον αστικό ιστό της πόλης.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η παρούσα εργασία αποτελεί μια προσπάθεια να παρουσιαστεί η κατάσταση του κλάδου της γουνοποιίας στην Καστοριά, καθώς και η κατάσταση των μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον αστικό ιστό της πόλης.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η παρούσα εργασία αποτελεί μια προσπάθεια να παρουσιαστεί η κατάσταση του κλάδου της γουνοποιίας στην Καστοριά, καθώς και η κατάσταση των μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον αστικό ιστό της πόλης.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η παρούσα εργασία αποτελεί μια προσπάθεια να παρουσιαστεί η κατάσταση του κλάδου της γουνοποιίας στην Καστοριά, καθώς και η κατάσταση των μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον αστικό ιστό της πόλης.

Το έργο αποτελείται από τρεις μέρη, όπως εξηγείται παρακάτω:

1. Περιγραφή της κατάστασης του κλάδου της γουνοποιίας στην Καστοριά.
2. Περιγραφή της κατάστασης των μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον αστικό ιστό της πόλης.
3. Προτάσεις για την ανάπτυξη του κλάδου της γουνοποιίας στην Καστοριά.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η παρούσα εργασία αποτελεί μια προσπάθεια να παρουσιαστεί η κατάσταση του κλάδου της γουνοποιίας στην Καστοριά, καθώς και η κατάσταση των μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον αστικό ιστό της πόλης.